

עין משפט
נר מצוה

ב א מיי פ"ב מהלכות יו"ט הלכה די ופי' מהל' סוכה הל' טו סמג עשין מנ טוש"ע א"ח סי' תקס סעיף ח וסי' תתלח סעיף א:
י ב מיי פ"ב מהלכות יו"ט שם טוש"ע א"ח סי' תקס סעיף ח:
יא ג טור ש"ע שם בנב"ה:
יב ד מיי פ"ה מהל' שבת הלכה יז ופי"ה הלכה כג ופי"ו הל' די סמג לאהין סה טוש"ע א"ח סי' רפס סעיף ג וסי' רעט סעיף א:
יג ה מיי פ"ו מהלכות סוכה הלכה טו סמג שם טוש"ע שם סי' תתלח סעיף א:
יד ו ז מיי שם הל' טו טוש"ע שם סעיף ג:
יז ח מיי שם הל' טו טוש"ע שם סעיף א' נהג"ה:

ב טז מיי פ"ו מהל' לולב הלכה כז ח סמג עשין מד טוש"ע שם סי' תתסה סעיף ב:
ה וצל כרחק לא אסמכתא בעלמא הוא אלא דרשה גמורה כדמוכח פ"ק דסוכה ב' ד"ה מוס' הלא"ש שנת מה. ד"ה ושין בסוטה. ג. דמה שצריך לסוכה אסור מדאורייתא ומה ששינו צריך לסוכה אסור מדרבנן. רש"י. ג. דעצי סוכה דחיללא עליהו קדושה מחמת מצוה למה שצריך לה, אף מה שא"צ לה אתקציא לשבעה. שם.

מוסף תוספות

מוסף תוספות
א. ועל כרחק לא אסמכתא בעלמא הוא אלא דרשה גמורה כדמוכח פ"ק דסוכה ב' ד"ה מוס' הלא"ש שנת מה. ד"ה ושין בסוטה. ג. דמה שצריך לסוכה אסור מדאורייתא ומה ששינו צריך לסוכה אסור מדרבנן. רש"י. ג. דעצי סוכה דחיללא עליהו קדושה מחמת מצוה למה שצריך לה, אף מה שא"צ לה אתקציא לשבעה. שם.

רבינו חננאל

[מתני'] אין נוטלין עצים מן הסוכה אלא מן הסמוד לה. אוקמה שמואל דאין נוטלין לא מן הסוכה ולא מן הדפנות עצמן משום דסתי אוחלא, אלא מן העצים הסדומים לדפנות של סוכה זו. ורב מנשא אוקמה באסורייתא. הדפנות הללו חבילות ע"ג חבילות היו שאנין עשיות לאחור ומותר להסתפק מהן. חגי קמיה דר' יוחנן אין נוטלין עצים מן הסוכה (ו' לאל מן הסמוד לה. ר' שמעון מתיר. ואקשינן לר' שמעון והא סתר אהלא. ופריך רב נחמן בסוכה שנפלה עסקין, ור"ש לשעמיה דלית ליה מוקצה, דתניא מותר שמן שבת ושבקערה אסור להסתפק מהן ור"ש מתיר. ואמריין מי דמי תתם כיון שסופו ליכבות מצפה אימתי חיכבה, יסתפק מן השאר, הכא [וכי] היה יודע שתפול הסוכה ונתן בדעתו להסתפק ממנה. ופריך רב נחמן בר יצחק א תימא בסוכה בריאה שנפלה, אלא מהנחתו בסוכה רעועה עסקין דמאתמול דעתיה עילוייה. ושון ת"ק דברייא ר' שמעון בסוכת החג בחג שאסורה ואם התנה עליה

ל:

עד מוצאי י"ט **האחרון**. עד שיסתכל יום החול ול"ת המינה י"ט שמיני מוקצה הוא משום דהוי ספק שציעי וגם זיוס תשיעי **שם** מוקצה עליו הואיל ואמתקאלי לבין השמשות אמתקאלי נמי לכולי יומא ושפיר אמרינן מוקצה מחמת יום שבת מוקצה מחמת יום כגון הכא צעני סוכה אצל נהגו העולם כשחל תשיעי של חג צע"ש שאין מסתפקין מהן בשבת שהוא עשירי ומאי טעמא אי משום סמירת אהל לא שייך צפירות ואי משום דאתקאלי בין השמשות דתשיעי תרי מגו כה"ג לא אמרינן דתשיעי נמי לא נאסר אלא מטעם מגו וי"ל דהיינו טעמא משום הכנה דהואיל וצע"ש היה אסור שהוא תשיעי והוא י"ט אם היה נאכל בשבת היה מכין י"ט לשבת והוי כעין נולד כיון שזא עתה ראויות שלו ולא צא צי"ט ומוה העטם יש זוהרין כשחל ששמת תורה אחר השבת מלאכול האתרוג צאוו יוס דהואיל ובשבת היה אסור שהוא שמיני ועוד כי היה ראוי לצדך זו אם אחי אליה ואמר דעברו לאלול א"כ אם היה אוכל אותו בששמת התורה כדאמרן הוי שבת מכין ל"ט:
אמר רב מנשיא בריה דרבא סיפא אתאן לכוכה דעלמא ובי'. מצי נמי למפך דלמאי דס"ל דהוי מוקצה מחמת איסור לא אשכחנא דמהני ציה תנאה אלא דאינו חושש למפך משום דאינו נאשר במסקנא אלא נקט האמת:
אב"ר עצי סוכה דח" קדושה עלייהו אתקצאי אשבעה. וקשה דמשמע הכא דמה שעני סוכה אסורין איינו מטעם מוקצה וכן **(ו)** משמע בשבת (דף מה. ושם) הואיל והוקצה למזותו הוקצה לאיסורו ולעיל קאמר מה חג לה' אף סוכה לה' אלמא דאסורין מדאורייתא* ומירץ ר"ת דמה שאמר מה חג לשם אף סוכה לשם איינו לפי שיעור סוכה כגון צ' דפנות ושלישית אפי' טפח"ב אצל אי עבד דפנות שלמות יומת משיעור סוכה לא נפיק מקרא ועל היותר קאמר שאסור מטעם מוקצה* ור"י פירש דודאי כל זמן שהסוכה צעמידה שייך צה מה חג לה' אף סוכה לה' אצל כשנפלה לא שייך צה מה חג וכו' ואם כן היה יכול לתרוני הכא מה שעני סוכה אסורין מקרא דלעיל מנ השני כשהיו צעמידה אצל כשנפלו מותרין אלא נקט האמת דכשנפלו נמי אסורין מטעם מוקצה: **(ו)** **כל אחת ואחת יוצא בה ואוכלה** **לאא**תר. לאו דוקא לאלתר דהא אתרוג של יוס ראשון אסור כל היום עד למחר ולא פליג רב ורב אסי אלא צאשר ימים:

מן

וכצא דאמרי סרווייו. דלא דמו לסוכה לענין תנאה ואע"ג דצטלי לגצה דכי מהני תנאה צאומר מצדוע יוס איני צודל מהם מהיות כוחי וזכותי צהם ליטלין כל שהות אורץ של בין השמשות של ערב צי"ט הלכך צשעת ציאת היום שהיתה קדושה צריכה לחול עליהם לא חלה לפיכך לא הוקצה אצל עני [א] סוכה שאינו יכול להמנות עליהם תנאי זה שהרי על כרחו יבדל מהם בין השמשות משום דקמר אהלאל וצין השמשות ספק י"ט הוא חלה קדושה עליה ועל ידי קדושה זו הוקצו לשבעה:
ומאי שנא מהא כו'. דלא אמר צאמרו דמשום בין השמשות קמא לימקאי כל שבעה אלא לחד יומא מצי אחני עליה לחד יומא:
דאסתר הפריש כו' יולא צה. ציומה:
ואולנה לאלתר. קסצר למזותה אתקאלי והרי נעשית מזותה:
ורב אמי אמר יולא צה ואולנה למחר. דכיון דאתקאלי לבין השמשות אתקאלי לכולי יומא. והא עני סוכה נמי כיון דאתני עלייהו ליהנות מהן צחולו של מועד כהפרישה ליוס ראשון דמי ומשום דבין השמשות קמא קדיש קא אמרת דאתקאלי לשבעה:
דמפסקי לילוס מימים. שאין מזותו צלילה:
מתני'

המביא פרק רביעי ביצה

מתני' **אין** נוטלין **עצים** מן הסוכה. כגון צפסח או צעצרת ויושז בסוכה כגנה או צפרדס אין נוטלין עצים מן הסוכה אלא מן הסמוד לה. השמא משמע אם הוא עצ שנמנה* קנים הרצה מותר ליטול מהם ובגמרא פריך הא כל פורתא דשקיל מניה סמיירה הוא:
גמ' סמוד לדפנות. קנים הנוקפים סביבות לדפנות כיון שלא נאכרו עס הדופן לא צטלי לגבי דופן ואינו דומה לסמוד לסקך שהסקך אינו ארוג לפיכך הכל שזה העליון כחמתתן סכך הוא:
אפילו סימא צשאין סמוד לדפנות. אלא סמוד לסקך:
וי סימא. מתניתין צאסורייתא חבילות של קנים שנמתן על הסכך מדלא המיר אגדן לא צטליניהו לגבי סכך אלא להאניעם שם:
צצרייתא ונמי גרסינן אלא מן הסמוד לה:
רבי שמעון מסייר. אפילו מן הסכך. ולקמן פריך ליה והא סתר אהלאל:
שהיא אסורה. אפילו צחוש"מ כדליף לקמן:
ואם הסנה עליה. לפני י"ט:
נופלת. שנפלה צי"ט ליעכ סמירת אהל. וטעמא דת"ק משום מוקצה דהא בין השמשות היתה קיימת ומוקצה היא מחמת איסור סמיירה אצל הסמוד לה לאו מוקצה הוא דלית ציה משום סמיירה:
מותר השמן צצנר ושצקערה. נר קרויחי"ל. מותר השמן שנותן צנר או צקערה שמן הניתן להדלקת הנר של שבת וכזה המותר יש צה משום מוקצה ואסור:
אדם יושז ומלפס אימתי סכנה נרו. שידוע שסופה לכבות הלכך בין השמשות דעתיה על המותר:
הכל אדם יושז ומשוא כו'. צתמיה וכי צציא הוא יודוע שעתידה ליפול למחר:
צסוכה רעועה. דמסקין אדעתיה דנפלה ולמחר נפלה הלכך לרצי שמעון מוקצה ליעכ דאמריין דעתיה מאתמול עלויה ולת"ק לא אמרינן דעתיה עלויה צסום מידי דלא חזי בין השמשות לה'. משמע כל שצעה לה' הוא הקדש:
על החגיגה. שלמי חגיגה ליאסר משהוקדשו:
חג חגיגה: סיפא. דקתני ואם התנה עליה אסוכה דעלמא קאי ושרישא דצרייתא קא מהדר דאיפלגו צה ת"ק ורצי שמעון דקתני אין נוטלין עצים מן הסוכה אקוימנא צשנפלה ומשום מוקצה וקאמר כל התנה עליה מצדוע יוס שאם תפול מחר יסקינה הכל לפי תנאו:
ועטרה. יפה צסדינין ובקרמין המצוייין. קרמין כגדי צצעונין שקורין אצוריין. סדינים צצנים של פשתן:
ייוס שמינס וסלפות. צכוסות של זכוכית לגוי:
הכל לפי פנאלו. מדקתני אסור להסתפק מהן ש"מ צטלי להו לגבי סוכה והוי להו כסוכה וקאמר דחנאי מהני:
אצי ורצא דאמרי סרווייו. דלא דמו לסוכה לענין תנאה ואע"ג דצטלי לגצה דכי מהני תנאה צאומר מצדוע יוס איני צודל מהם מהיות כוחי וזכותי צהם ליטלין כל שהות אורץ של בין השמשות של ערב צי"ט הלכך צשעת ציאת היום שהיתה קדושה צריכה לחול עליהם לא חלה לפיכך לא הוקצה אצל עני [א] סוכה שאינו יכול להמנות עליהם תנאי זה שהרי על כרחו יבדל מהם בין השמשות משום דקמר אהלאל וצין השמשות ספק י"ט הוא חלה קדושה עליה ועל ידי קדושה זו הוקצו לשבעה:
ומאי שנא מהא כו'. דלא אמר צאמרו דמשום בין השמשות קמא לימקאי כל שבעה אלא לחד יומא מצי אחני עליה לחד יומא:
דאסתר הפריש כו' יולא צה. ציומה:
ואולנה לאלתר. קסצר למזותה אתקאלי והרי נעשית מזותה:
ורב אמי אמר יולא צה ואולנה למחר. דכיון דאתקאלי לבין השמשות אתקאלי לכולי יומא. והא עני סוכה נמי כיון דאתני עלייהו ליהנות מהן צחולו של מועד כהפרישה ליוס ראשון דמי ומשום דבין השמשות קמא קדיש קא אמרת דאתקאלי לשבעה:
דמפסקי לילוס מימים. שאין מזותו צלילה:
מתני'

שקורין גלגשק"ש (שם). אפרסקים. פירקנ"י צגל"ז (שבת מה). ייונת שמינים. נותנין צכוסות של זכוכית לגוי (סוכה י.). הכל לפי תנאו. וכגון דאמר איני צודל מהם כל בין השמשות של יוס טוב הראשון דלא חל קדושה עלייהו, ומנאה אמרינא לא מהני צכו (סוכה י. וכעיי"ז שבת כב).
ה

מסורת הש"ם

(א) (שבת מה). **צ** [נשם מה.]. **א** שבת מד. מו. **ד** סוכה ט. **(ח)** שבת כב. **מה.** סוכה י. [מוסף' סוכה פ"ה]. **(ו)** סוכה מז. ע"ש, **(ז)** [נשם מה.]. **(ח)** גמ"ל: **(ט)** שנתו צו, **(י)** ונע"ע תוס' שבת כב. ד"ה סוכה],

ה

תורה אור השלם

1. דבר אל בני ישראל לאמר בחמשה עשר יום לחוד השביעי יהיה חג הקצור שבעת ימים קלי:
ויקרא כג לד

ה

הגהות הב"ח

(א) גמ' תני ר' חייא בר יוסף: **(ב)** שם אמר רב מנשיא אמר שמואל סיפא אלמא כל"ל וכן צתוספות: **(ג)** תוס' ד"ה אצל וכו' וכן בשבת משמע דקאמר הואיל:

ה

הגהות הגר"א

[א] גמ' אף סוכה לה' ולא והתניא כו' כל"ל ושנתיים מוקפים צענולים וניצ הר"ף ל"ג לה: **[ב]** רש"י ד"ה אצי. אצל עני סי. צ"צ אצל הר"ף מפרש דהמסקנא דזאם התנה קאי אסוכת החג ובאומר איני צודל ומ"ש אצל עני סוכה דחיללא קדושה כשלא אמר איני צודל ועי' תוס' ד"ה אמר וצרי"ן (ובמלחמות וההרש"י):

ה

לעני רש"י

קרויחי"ל [קרויחי"ל]. מנורה. אצוריין [אצוריין]. בדים מקושטים בדגמאות צצעוניות.

ה

מוסף רש"י

אין נוטלין עצים מן הסוכה. צפסח ועצרת מסוכה העשויה ללל ואפילו נפלו, משום מוקצה דאתקאלי מחמת סמירת אהל צי"ט, אלא מן הסמוד לה. אם סמך חבילות עצים אצל דופסה ליכא איסור מוקצה, דנעמיה עלייה מאתמול דלא למשקלניהו למחר דלא סתר צכו אהלאל (שבת מה). **ר' שמעון מתיר.** אם נפלה דלית ליה מוקצה (שם). ושוין בסוכת החג בחג. שהוקצה למזותה דמזותה כל צצנה (שם). שכשם שחל שם שמים על החגיגה. שלמי חגיגה שם שמים חל עליהם לאוסרן עד לאחר הקצרת אימרוין. דזכו צכו צמר הכי משלחן כגוד צענר הנוטל פירס (סוכה ט.). מה חג לה'. חגיגה (שם). סככה כהלכתה. לכוכה (שבת מה). ועטרה בקריבים. פיריה צציעות של צבעים שקורין אצוריין (שם בב). מעשה אורג (סוכה י.). ובסדינין המצוייין. שזרתן צולטם כגון מעשה רוקס או מעשה אורג.

^[1] עי' צתוס' שנת מה. ד"ה ולא